

Základní škola, Hrádek nad Nisou - Donín,
Donínská 244, příspěvková organizace

Se sídlem Hrádek nad Nisou, Donín, Donínská 244, PSČ 463 34, IČO 70983119,
tel.: 728 412 531, e-mail: skola@zsdonin.cz, web: www.zsdonin.cz
bankovní spojení: 986076369/0800

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
HRÁDEK NAD NISOU – DONÍN

ŠKOLA PLNÁ ES

Základní škola, Hrádek nad Nisou - Donín,
Donínská 244, příspěvková organizace

Se sídlem Hrádek nad Nisou, Donín, Donínská 244, PSČ 463 34, IČO 70983119,
tel.: 728 412 531, e-mail: skola@zsdonin.cz, web: www.zsdonin.cz
bankovní spojení: 986076369/0800

Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU, Základní škola Hrádek nad Nisou – Donín,
Donínská 244, příspěvková organizace ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

Motivační název:

ŠKOLA PLNÁ ES, 3. verze ŠVP

ŠKOLA PLNÁ eS, 3. verze ŠVP

Předkladatel školního vzdělávacího programu

Základní škola, Hrádek nad Nisou – Donín, Donínská 244, příspěvková organizace, 463 34,
Hrádek nad Nisou, Donínská 244

Ředitel: Mgr. Ondřej Hampl

Telefon.: 728 412 531

e-mail: skola@zsdonin.cz

IČO: 70983119

IZO: 102229236

www stránky: www.skoly.net, <http://www.zsdonin.cz/>

Zřizovatel

Město Hrádek nad Nisou

Horní náměstí

463 34, Hrádek nad Nisou

tel.: 485 140 141

fax: 267 902 286

www stránky: www.hradek.cz

e-mail: mestohradek@muhradek.cz

Platnost dokumentu

Platnost 3. verze ŠVP je od 1. září 2020., aktualizace 21.2.2024

Razítko školy

Podpis ředitele školy

Úvod

Školní družina je zřízena dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základní, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se dle vyhlášky MŠMT č. 163/2018 Sb., o zájmovém vzdělávání.

Školní družina realizuje výchovu vzdělávání a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti ŠD, umožňuje žákům přípravu na vyučování. Práce ŠD je zcela samostatnou oblastí výchovně - vzdělávací činností a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

2. Charakteristika zařízení.

2.1. Počet oddělení, rozdělení tříd, časový plán

ŠD má 2 oddělení, která se naplňují do 50 žáků od 1. do 5. tříd. Do ŠD jsou přednostně zařazováni žáci 1. a 2. ročníku plně zaměstnaných rodičů, následně žáci 3., žáci dojíždějící, popřípadě dalších ročníků, do naplnění kapacity ŠD.

Délka a časový plán

Školní vzdělávací program ŠD je pro pravidelnou formu zájmového vzdělávání sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu — tedy pro žáky 1. stupně ZŠ (1.-5.ročník). Nabídka celodružinových akcí v příležitostné formě zájmového vzdělávání je vytvořena na dobu 1 roku a poté je obměňována a doplňována.

Školní vzdělávací program pro školní družinu je tvořen na jeden vzdělávací cyklus tj. 5 let. Program je doplňován ročním plánem konkrétních činností, rozdělených po měsících, které vycházejí a podporují motivační zaměření školního roku. Roční plán vytváří vychovatelka a konzultuje s ředitelem školy.

2.2. Vzdělávání žáků s SVP a žáků nadaných

Pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi. Patří sem také děti se sociálním znevýhodněním, děti s jiným mateřským jazykem a děti se zdravotním postižením nebo znevýhodněním. Naší snahou je tyto děti nevydělovat do samostatných skupin a snažíme se jim vytvořit a zajistit vhodné podmínky pro jejich úspěšné zájmové vzdělávání. Přizpůsobujeme a upravujeme jim obsah vzdělávání i odlišnou délku jednotlivých forem vzdělávání. Přihlížíme k jejich možnostem a schopnostem, respektujeme jejich individualitu a věnujeme jim specifickou péči v rozsahu, který potřebují. Při hodnocení výsledků zájmového vzdělávání zohledňujeme

druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění. Spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci dítěte, s učiteli a školskými poradenskými zařízeními.

Školní družina se snaží vytvářet podmínky i pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Talentované děti zařazujeme do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám a nabízíme jim vhodné činnosti, které rozvíjí jejich tvořivost, rozumové schopnosti nebo pohybové a umělecké dovednosti.

2.3. Personální podmínky

Vychovatelka ŠD

Vychovatelka je iniciátorkou a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje, přímo nebo nepřímo řídí a hodnotí. Probouzí v dětech zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcuje přirozenou zvědavost dětí, chuť objevovat i odvahu projevit se ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy ocenit a chválit.

a) Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání ŠD

Činnost školní družiny je určena pro žáky prvního stupně naší základní školy. O přijetí žáka či jeho vyloučení rozhoduje ředitel školy (dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání č. 163/2018 Sb.). Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze školní družiny i doba jeho uvolňování do zájmových kroužků. Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou (s podpisem rodičů). Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita. Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka.

b) Organizační podmínky

Školní družinu mohou navštěvovat žáci od 1. až do 5. třídy dle rozhodnutí rodičů na základě zápisního lístku, který je určen na období jednoho školního roku. Naše školní družina je rodinného typu již tím, že žáci nejsou věkově rozdělení. Starší pomáhají mladším a společně se zapojují do všech aktivit ve školní družině. Provozní doba ranní školní družiny je od 6.30 do 7.55.

Odpolední provoz ŠD je zajišťován vychovatelkami od konce vyučování do 16.00 hodin. ŠD je v době řádných prázdnin v průběhu školního roku uzavřena. Pokud bude do programu výchovně vzdělávací činnosti zařazena příležitostná akce (výlet, exkurze,...), budou rodiče o této činnosti a jejím rozsahu informováni předem písemně.

ŠD má dvě oddělení. Děti jsou po dobu poledního režimu společně, po odpočinkové činnosti se rozdělí podle zájmů na dvě skupiny. Z důvodu kratšího úvazku vychovatelky druhého oddělení (s pracovní dobou do 15 hod.) se poté obě oddělení spojují. V tuto dobu také odchází část dětí domů.

V jednom oddělení může být 25 dětí, v oddělení mohou být i integrovaní žáci. Spolupracujeme s rodiči a s třídními učitelkami. Odchody žáků jsou samostatné nebo s doprovodem sourozenců nebo rodičů (dle zápisního lístku).

Vycházky jsou organizovány od 13.00 do 14.00 hodin.

c) Materiální podmínky

ŠD je součástí ZŠ. Využívá pro svou činnost místnosti v přízemí. Herny jsou prostorné, světlé a útulné. V každé místnosti ŠD jsou koberce. Je zde vytvořen koutek s polštáři, který slouží především k odpočinku a relaxaci. Na hlavní místnost navazují ještě dvě menší. Pro zájmovou - rukodělnou činnost je místnost vybavena stolečky a židličkami. V ŠD je dostatek her a hraček i dalších pomůcek pro zájmovou činnost (výtvarné, sportovní, přírodovědné). Během roku jsou potřeby k jednotlivým činnostem průběžně dokupovány. K dispozici je také interaktivní tabule, počítače s připojením na internet a rádio. Součástí jedné z heren je i žákovská knihovna. Vzdoba je často aktualizována podle programových bloků. Děti jsou vedeny k šetrnému zacházení s hračkami, hrami, sportovním náčiním atd.

K dispozici ŠD je po vyučování tělocvična, která je využívána k pohybovým aktivitám.

Venkovní prostory lze rozdělit podle charakteru povrchu na tři části. Oplocené hřiště s moderním umělým povrchem je vhodné pro in-line brusle i míčové hry. Další část venkovního prostoru je vybetonovaná a vhodná pro jízdu na koloběžkách, zde se také nachází dvě velké trampolíny. Třetí část je zatravněná, se stromy, prolézačkami a pískovištěm.

d) Hygienické a bezpečnostní podmínky

Vhodná struktura režimu ŠD a skladba zaměstnání umožňuje dostatek relaxace i aktivního pohybu žáků. Pitný režim je zajištěn vychovatelkami ŠD.

Prostředí užívaných prostorů družiny odpovídá platným normám (vybavené prostory, čistota, větrání, odpovídající teplo, bezhlučnost, hygienické vybavení, oddělené toalety (chlapci, dívky, personál), umývárna naproti vstupu do školní jídelny.

Žáci jsou poučeni o chování a bezpečnosti ve všech prostorách ŠD i mimo ně, a jsou pod dohledem vychovatelek.

ŠD je vybavena lékárníčkou první pomoci, vychovatelky mají praktickou dovednost poskytnout první pomoc.

e) Personální podmínky (vychovatelky ŠD)

Personální podmínky jsou vyhovující. Obě vychovatelky se zapojují do proškolení v rámci DVPP, čtou odborné časopisy, dětské časopisy a sledují informace přes internet. Zajímají se o činnost v jiných družinových zařízeních a spolupracují s kolegyněmi z dalších volnočasových zařízení.

f) Psychosociální podmínky

Snažíme se vytvářet příznivé sociální klima, respektujeme potřeby jedince. Společná sezení na „koberci“ jsou využívána k sebehodnocení (co jsme dělali, jak jsem se zapojil, co mi nešlo, jak bych to dělal jinak, co se mi podařilo, jak jsem strávil odpoledne v družině). Dbáme na prevenci sociálně patologických jevů.

3. Obsah vzdělávání - navazuje na ŠVP 1. stupně

ČLOVĚK A JEHO SVĚT - je členěn do 5 okruhů:

- I. MÍSTO, KDE ŽIJEME**
- II. LIDÉ KOLEM NÁS**
- III. LIDÉ A ČAS**
- IV. ROZMANITOST PŘÍRODY**
- V. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ**

I. MÍSTO, KDE ŽIJEME

- seznámení s okolím školy - tématické vycházky
- bezpečná cesta do školy a ze školy
- služby a důležité budovy
- knihovna, policie, obecní úřad
- pohádky a povídky z místa bydliště a okolí
- lidové zvyky a tradice
- dopravní vycházky
- výukové programy na PC
- důležitá telefonní čísla
- turistické značky a orientace v přírodě a na mapě
- úklid v okolí školy a školní družiny
- tematické hry - malování toho, co jsme si zapamatovali z návštěvy či vycházky

II. LIDÉ KOLEM NÁS

- základy slušného chování, chování ke spolužákům, dospělým, starým lidem, k pracovníkům školy
- chování na veřejnosti a při veřejných vystoupeních
- práva a povinnosti dětí a dospělých
- základy slušného stolování
- základní hygienické návyky
- sebe-obslužná činnost
- schopnost práce v kolektivu, pomoc mladším a slabším
- povolání - vyprávění, výběr, dramatizace
- osvojování a dodržování základů společenského chování
- mediální výchova - povídání o tom, co děti shlédly v televizi atd.
- multikulturní výchova
- rozvoj slovní zásoby, spisovná čeština

III. LIDÉ A ČAS

- režim dne — odpočinek, aktivní odpočinek, relaxace, zájmy
- příprava na vyučování - didaktické hry
- naše země a náš stát - města, řeky, pohoří, hrady, zámky, kulturní památky
- příprava a vytváření základů pro využívání smysluplné volnočasové aktivity

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- v rámci rukodělného kroužku a keramiky
- seznámení s různými pracovními technikami - papír, textil, přírodniny, modelína, keramika, vlna atd.
- rozvoj zručnosti a fantazie - tvořivé hry, stavebnice, dřevěné kostky
- hygiena prostředí, sebe-obslužné činnosti, výzdoba školní družiny
- rozvíjení motoriky - stříhání, lepení, práce s různým materiálem

UMĚNÍ A KULTURA

- pěstování estetického citění a představivosti, rozvoj fantazie - malování, kreslení, ilustrace podle dětské knihy, kreslení v přírodě
- vést děti k tvořivému výtvarnému projevu- seznámení s různými technikami
- práce s papírem a textilem
- pěstování zájmu o hudbu
- rozvíjení správné výslovnosti a vyjadřovacích schopností - dramatizace

- pohádek, přednes, rozpočítadla, jazykolamy, hra na tělo
- vztah k uměleckým dílům - četba z knih, taneční kroky a hry, písničky z CD

IV. ROZMANITOST PŘÍRODY

- ochrana přírody a chování v přírodě
- přírodovědné a tematické vycházky, pobyty v přírodě
- počasí
- příroda živá a neživá
- poznávání rostlin, stromů, keřů, léčivých rostlin, hub, zvířat, ptáků, hmyzu, brouků, ryb
- práce s atlasem, encyklopedií, s výukovými programy
- pozorování změn a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků

V. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- upevňovat získané dovednosti a návyky - hygiena, společenské chování
- přispívání k rozvoji tělesné zdatnosti, otužování a sportovního chování
- míčové a závodivé hry, soutěže, kolektivní hry, běh, atletika, turistika
- správné přecházení vozovky, orientace v okolí školy
- určování dopravních značek
- důležitá telefonní čísla
- první pomoc při drobných poraněních

4. Formy vzdělávání

Formy a metody práce:

- 1) Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost:
 - pravidelná činnost přihlášených žáků dle programu ŠD
 - zájmové kroužky
- 2) Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost
 - Návštěvy knihovny, besedy, výstavy, divadelní představení, sportovní akce, zúčastnit se mohou i nedružinové děti.
- 3) Spontánní činnosti:
 - ranní hry
 - odpolední, klidové činnosti
 - pobyt venku
 - spontánní aktivity

Týdenní skladba vzdělávání zahrnuje tyto činnosti:

- Odpočinkovou a rekreační činnost
- Pracovně technickou a zájmovou činnost
- Přírodovědnou zájmovou činnost
- Esteticko-výchovnou zájmovou činnost
- Sportovní zájmovou činnost

Pro rozvoj schopností žáků jsou školou organizovány různé zájmové kroužky, do kterých se v případě zájmu mohou přihlásit i děti, které do družiny nechodí. Kroužky vedou vychovatelky, učitelky, asistenti pedagoga a školní asistent.

5. Cíle vzdělávání

Hlavním cílem ŠD jsou zájmové činnosti, odpočinek a rekreace dětí v době po vyučování. ŠD je důležitou součástí výchovně-vzdělávacího procesu na I. stupni základní školy. Vzhledem k probíhajícím změnám ve společnosti (vysoká zaneprázdněnost rodičů, zvýšení nebezpečí „ulice“) potřeba jejího provozu stále narůstá. Cílem je dodržování bezpečnosti, ochrany zdraví, optimálního stravování a pitného režimu. Zařazujeme projekty a akce podporující zdravý životní styl.

Hlavní cíle vzdělávání:

- získání základů klíčových kompetencí pro život (samostatnost a sebejistota, schopnost přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnost přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat se apod.)
- motivace k aktivnímu poznávání a prožitkům
- systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu

6. Kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

- žák se učí s chutí, započatou práci dokončí
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby
- umí kriticky zhodnotit své výkony
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje
- umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů
- získané poznatky dává do souvislostí
- zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací
- problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému
- hledá různé způsoby řešení problémů a ověřuje prakticky jejich správné řešení
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli a rozlišuje správná a chybná řešení
- spontánně přichází s novým řešením a dovede se přizpůsobit změnám
- svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za ně
- je iniciativní, podnikavý a započaté činnosti dokončuje

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE

- žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci
- myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami
- umí vyjádřit vlastní názory
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty
- dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky
- využívá informační a komunikační prostředky
- komunikuje kultivovaně

SOCIÁLNÍ A INTERPERSONÁLNÍ KOMPETENCE

- žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- dokáže se prosadit i podřídit, respektuje dohodnutá pravidla
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém-ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

DIGITÁLNÍ KOMPETENCE

- Kompetence digitální (pomáhá žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.)

OBČANSKÉ KOMPETENCE

- žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých
- respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, etnika a sociální či profesní skupiny
- váží si tradice a kulturního dědictví a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí

KOMPETENCE K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic a rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací, či jednostranné zátěže ze školního vyučování
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času